

İlçemizin tarihi çok eskilere dayanır. **Diyadin** kalesi ve çevre köylerdeki tarihi kalıntılar, buranın yüzyıllardan beri önemli bir yerleşim yeri olduğunu göstermektedir. İlçe toprakları, tarih boyunca doğudan batıya gelen Türkler ve başka kavimlerin ordularına geçiş oldu. Geçici sürelerle İran eline geçen Diyadin, XI. Yüzyıldan itibaren Türk yönetimi ve kültürünün etkisinde kaldı.

Evliya Çelebi, Seyahatnamesi'nde **Akkoyunlu** hükümdarı Uzun Hasan'ın oğlu Ziyaeddin'in burada kendi adını verdiği bir kale yaptığını yazar. Bu adın halk dilinde söylene söylene Diyadin'e dönüştüğü Seyahatname ve çağdaş bazı yayınlarda belirtilmektedir. Halbuki Uzun Hasan'ın bu adda bir oğlu yoktur.

İlçe birçok kavmin egemenliğinde kaldı. Oğuz Türklerinin, İranlıların ve Selçukluların akınlarına uğrayan, zaman zamanda egemenliğine giren Diyadin, Beyazıt ile aynı tarihi akıbeti yaşadı.

Osmanlılar döneminde arada bir İranlıların kontrolüne girdiyse de hep Beyazıt sancağına bağlı kaldı.

İlçemizde Meya Mağraları mevcuttur. Tendürek Dağı eteklerine yakın kurulu ilçe **kaplıcaları** ile meşhurdur. İnsanlar geçimini genelde hayvan ve tarım işleriyle sağlar halkın büyük bir kısmı yoksulluk yaşamaktadır.

Diyadin ismini zamanın padişahı Ziyaeddin'den aldığına dair söylenti **Şerefname**'den bu yana birçok kaynakta zikredilmiştir. Oysa tarihi kaynaklarda bu isimde bir padişah yoktur. Yerel halk Kürtçe konuşur ve Diyadin değil "Gihadin" derler. İlçe de aşırı derecede töre ve aşiretçilik gözüktür. İlçe deyim yerindeyse doğuda aşiret siyasetinin en çok kızıştığı yerdir.

Diyadin eski bir şehirdir. Tarihteki adı Daudyana'dır. İlçe ve yakın yerlerinde antik kentler, ta-rihî kalıntılar mevcuttur. Diyadin kalesi, Meya köyü harabeleri ve şehri ile Tokluca kalesi, bunların başlıcalarıdır. Bölge Arsaklı, Selçuklu, İlanlı, Karakoyunlu, Safevi ve Osmanlı egemenliğinde kaldı. 1514 Çaldıran, en son olarak da 1578 Osmanlı-İran Savaşı sonunda Van bölgesi ile birlikte Osmanlı topraklarına katıldı. Aynı yıl Van Beylerbeyliğine dahil edilen Beyazıt Sancağı'na bağlı bir kaza oldu. 1744'de Sancağın 4 kazası ile birlikte Erzurum Beylerbeyliğine bağlandı.

1. Dünya Savaşı sırasında yaklaşık üç yıl Rus işgalinde kalmış ve 14 Nisan 1918'de tekrar Türk yönetimine girmiştir.

İlçe merkezinin 5 kilometre güneyinde bulunan Diyadin **kaplıcaları** Yılanlı, Davud, Köprü, Tunca, Özdenler kaplıcaları olmak üzere beş bölüme ayrılır. Akkoyunlu Beyi **Uzun Hasan**'ın oğlu Ziyaeddin Bey, binlerce seneden beri kullanılan bu kaplıcaların yakınlarında ilk tesisleri kurmuştur. Davut ve Köprü çermikleri, sularının özellikleri bakımından birbirlerine benzemektedir. Köprü çermiğinin tortuları **Murat Nehri** üzerinde doğal bir köprü meydana getirdiği için bu isim verilmiştir. Kaplıcalar demir, kükürt, sülfat, kalsiyum ve bikarbonat bakımından zengindir. Suyun sıcaklığı 60-70 derecedir.